

BILTEN UKPS 2011.

broj 11-12 – novembar - decembar 2011.

Кола су кренула низбрдо. Коначно да и нама крене.
(Милен Миливојевић)

Posle desetleća *Zavadi pa vladaj* usledio još uvek trajući tranzibal *Zavladaj pa vadi*. Tome je, prema Institutu za neukologiju, kriv višak vlastodržačkih neukocita, za koji lek proizvodimo, ali ga izvozimo: *brain drain* domaćih đaka potrajaće koliko i *stain on brain* lige nezamenljivih, smetenjaka i sebičnjaka. (Pre)ostala mladež u Padaniji uviđa da su uvek isti uvek siti, da je lestvica društvene uspinjače pretvorena u lopovske merdevine i da se više isplati objitati banke nego pragove (стрампутица – лагодна пречица нестрпљивих). Odokativno-edukativne novine zarana daju ploda: već *à treize ans* školarac nije trezan. **ЦЦЦ** Pošto je tamo zdravo čupavo, Kosmetu više pristaje naziv Kosmat. Паданија – raspeta između uloga zvezde vodilje regiona i dadilje Anderlenda svog naciona – ima za svaki spor isti brzi odgovor: *Ko odbija, taj dobija*. Na jedanaesterce odgovara desetercem, na pregovore bagerom, u skladu sa *bugger off* (tornjati se) i *bugger up* (upropastiti). I tako, sunce se i dalje kloni zapadu, a Паданија Zapada, kao da joj ključ uspeha nije ispod tuđeg otirača. **ЦЦЦ** Za neke Паданике, više uplašene od lekara nego od bolesti, zagovornike tika-taka taktike, milenijum je dobio ime po gomilama koje u nedogled snishodljivo mile (ћути, слути и мути). Drugi pak, uvek orni za ambis na bis, propovedaju trka-frka zbrku, pucaju na čedne duše iz predačke ostraguše, uz tvrdnju da je plemenitom паданичком соју ispod časti učešće u svetskom višeboju. **ЦЦЦ** Vožd partije koji mulja s ruljom (tzv. *партијарх*) uvek je uspešan, jer se *МИТОВИ* i *МОТИВИ* grade od istih slova. **ЦЦЦ** Policija, uz svu muku te struke, od svog ministra ište i preobuku. Očekuju, znači, da on em vedri em – oblači. **ЦЦЦ** Ko resko preseče sa prošlošću, teraju mu *preki-dačić*. **ЦЦЦ** Вакцинични закључак: Тајност уvek рачуна на трајност. И уvek се пређе. **ЦЦЦ** *Дермократија* је кад се чешеш где те не сврби. **ЦЦЦ** Bosna još bez vrha vlasti. *Shameful topless!* **ЦЦЦ** Pretposlednjeg dana u novembru, kad kreću свињокољи (u Slovaka zvani zabijačke) nisu deljene medalje, povelje i značke: rođendan najveće (*ever!*) Juge opet opet prošao u znaku fuge. **ЦЦЦ** Glasine o slabosti vlasti neosnovane: Коалицијски тетрапакт је, као све пирамиде, стабилно рогљасто тело. Рупу у буџету (Па, није, брате, озонска!) заштопаће обећањем чланова свих кланова да ће убудуће редовито измиривати кланарину. **ЦЦЦ** Pretpraznični Beograd pun doteranih žena. One oterane vire iz Sigurnih kuća (Прва љубав заборавана нема, јер је драги свакодневно лема). **ЦЦЦ** Кад су у две земље слични амблеми, тиште их слични гласачки проблеми **ЦЦЦ** У жаркој жељи да освоје *POWER*, Паданици занемарују *shower*. Поверти, поверти, и Богу си хеви. **ЦЦЦ** Naivni glasači nek se орепеле: beli listići ne mogu nikom sreću da udele.

У 2012-ој

Више лажкова него штрајкова!!!

Не дајте да вам залет спласне, нити оптимизам згасне!!!

REDOVNA GODIŠNJA SKUPŠTINA UKPS, održana 5. novembra 2011.

Predsednik **Miloš Konstantinović** je pozdravio prisutne, podsetio da do kraja godine traje obeležavanje šezdesetogodišnjice Udruženja i pozvao članove da aktivnije obeleže taj jubilej predstavljanjem svojih prevoda.

Posle odavanja pošte preminulim članovima, Zori Minderović, Petru Krduu, Pavlu D. Iviću, Aljoši Mimici, Zorici Hadži-Vidojković i Kolji Čajkanoviću, usvojeno je radno predsedništvo u sastavu: **Bora Gerzić, Duško Paunković i Meral Tarar Tutuš**, kao i predloženi Dnevni red: 1. Izveštaj o radu između dve skupštine, 2. Izmena člana Pravilnika za dodelu nagrade „Miloš N. Đurić“, 3. Imenovanje glavnog i odgovornog urednika časopisa *Mostovi*, 4. Međunarodna saradnja i 5. Razno.

Pre prelaska na 1. tačku Dnevnog reda pročitana su i pozdravljena aplauzom imena novoprimitih članova (objavljena u prethodnom Biltenu).

1. Izveštaj o radu između dve skupštine

Pre prelaska na raspravu, sekretar **N. Bobić** je ukazala na tehničku grešku prilikom prekucavanja fin. izveštaja, greška je ispravljena i fin. izveštaj je jednoglasno usvojen.

Z. Golubović je predložila da osim redovnih aktivnosti Udruženje treba da pokrene pitanje kvaliteta prevoda, saradnje sa izdavačima, pre svega u angažovanju kvalitetnih prevodilaca i eksperata-recenzenata za pojedina izdanja. Smatra da treba poslati dopis izdavačima i ukazati da su dužni da obavezno konsultuju Udruženje. **A. Petrović** smatra da Udruženje nema dobar kontakt sa izdavačima (iz ličnog iskustva) i da ih obavezno treba pozvati na saradnju, a **M. Konstantinović** je dodao da treba sami da radimo na kvalitetu prevoda, a izdavače na takvu saradnju može da natera država, odnosno ozbiljna kulturna politika i zakon. Smatra da država mora da se uključi posredovanjem, na pr. prilikom otkupa knjiga treba da zahteva da prevodioci otkupljenih izdanja budu članovi Udruženja. **M.T. Tutuš** je predložila da članovi dostave informacije kako je prevodilaštvo regulisano u zemljama sa čijih jezika prevode. Tako bismo imali uvid u to kako su u tim državama regulisana zakonska rešenja o autorskim pravima, kopirajtu, odnosi sa izdavačima, kako bi mogli jasnije da predstavimo svoje zahteve izdavačima.

2. Izmena člana Pravilnika za nagradu „Miloš N. Đurić“

D. Paunković je izneo problem sa kojim se suočio žiri za nagradu „Miloš N. Đurić“. Osim nagrađenih dela, postoje dela koja ulaze u najuži izbor i dela koja se posebno pohvaljuju. Razlika nije jasno definisana i da bi se izbegla dvosmislenost predloženo je da se izostave pohvale, jer je za dela koja su ušla u najuži izbor to već dovoljno priznanje. Uvodi se obaveza da se u medijima prilikom izveštaja o nagradi obavezno navedu dela u najužem izboru. Prevodilac čije je delo u najužem izboru, ako nije član, automatski može postati član Udruženja. Predlog je jednoglasno prihvaćen.

3. Imenovanje glavnog i odgovornog urednika časopisa *Mostovi*

M. Konstantinović je objasnio prisutnima da je, s obzirom na to da se niko nije javio na konkurs za gl. i odgovornog urednika časopisa, Upravni odbor, na sugestiju D. Gojković, dosadašnjeg gl. i odgovornog urednika, angažovao Slavicu Miletić kao vršioca dužnosti do Skupštine. Pošto je broj koji je u međuvremenu izašao vrlo dobar, jednoglasno je usvojen predlog U.odbora da Slavica Miletić bude gl. i odgovorni urednik časopisa *Mostovi* u narednom četvorogodišnjem mandatu. Jedina primedba je redovnost izlaženja časopisa (trebalo je da broj izađe prilikom obeležavanja jubileja Udruženja).

4. Međunarodna saradnja

M. T. Tutuš, kao predsednik Odbora za međunarodnu saradnju, osvrnula se prvo na protekle Susrete, skrećući pažnju na odsustvo članova Udruženja na susretima, i uputila im apel da ih redovnije posećuju. Nakon pozitivnih reakcija na prethodni BEPS, na osnovu članka u novinama za nas je saznao predsednik Saveta udruženja književnih prevodilaca Evrope. To je asocijacija koja okuplja 32 udruženja iz 26 evropskih zemalja, (oko 10.000 prevodilaca). Na Upravnom odboru odlučeno je da se i mi pridružimo tom Udruženju i pokrenuta je procedura za učlanjivanje. Više podataka o njima uskoro ćete moći da nađete na našem sajtu.

O komunikaciji između nas i CEATL-a saznala je jedna platforma u Briselu, PETRA - Evropska platforma za književno prevođenje, i pozvala nas da im se pridružimo. **M. Konstantinović** i **M.T. Tutuš** otići će početkom decembra na dvodnevnu konferenciju u Briselu. **M. Konstantinović** je dodao da je ovo prilika da se pojača i obnovi balkanska saradnja, napravi neka vrsta balkanske mreže i organizuje zajednički nastup. Skupština je jednoglasno podržala ovu aktivnost na planu međunarodne saradnje.

5. Razno

B. Gerzić je ponovio da je neophodno povezati Državu, izdavače i UKPS i ne zaboraviti saradnu sa medijima. **R. Mečanin** je predložila da se sačini tipski ugovor i da se pokuša njegovo sprovođenje u delo, po ugledu na hrvatsko udruženje.

Prisutni su odlučili da se poveća visina članarine i da od 2012. godine iznosi 1000 dinara.

NAGRADA ALEKSANDAR I. SPASIĆ

Žiri za dodelu nagrade ALEKSANDAR I. SPASIĆ za najbolji prevod na srpski jezik dela iz oblasti humanistike, koji je radio u sastavu Mirela Radosavljević, Ljiljana Nikolić, Miodrag Marković, Dubravka Đurić, Olivera Durbaba, članovi, i Miroslava Smiljanić-Spasić, član i predstavnik Fonda, na svojoj završnoj sednici održanoj 9. novembra 2011. godine u sedištu UKPS jednoglasno je doneo odluku da se nagrada za najbolji prevod dela iz oblasti humanistike za razdoblje 2009-2011. ravnopravno dodeli

Aleksandri Kostić za prevod sa nemačkog jezika dela „Sfere i mehurovi. Mikrosferologija“ Petera Sloterdijka (Fedon, Beograd 2010) i

Aleksandri Mančić za prevod sa francuskog jezika dela „Mistička fabulla u XVI i XVII veku“ Mišela de Sertoa (Službeni glasnik, Beograd 2009).

Obrazloženje za dodelu nagrade prevodu sa nemačkog Aleksandre Kostić dela Petera Sloterdijka, SFERE. Tom I MEHUROVI. Mikrosferologija. Fedon, Beograd, 2010.

Savremeni nemački filozof, pisac, kulturolog Peter Sloterdajk (1947), profesor filozofije u Karlsruheu u Nemačkoj, dete 1968 i liberter, po mnogima ikonoklastičan i provokativan mislilac, ubeđen je da savremeni filozofi moraju da misle smelo i riskantno, i da se prepuštaju savremenim „hiperkompleksnostima“. Stoga njegove knjige tematski pokrivaju takoreći sva područja ljudske aktivnosti, od filozofije, preko istorije, religije i etike do tehnologije, biologije i ekonomije, od sveta monaštva, preko kulturne istorije droga, muzike, taoizma, do biciklizma, psihoanalize i teorije sfera. Neki mu zameraju nedostatak

akademske strogosti, međutim, njegov cilj i jeste postizanje ravnoteže između pouzdanog akademizma učenog profesora, i izvesnog osećaja antiakademičnosti. Njegov strastven i duhovit način izlaganja glatko prelazi granice akademskih disciplina, osvajajući čitaoca svojim inventivnim i samosvojnim stilom.

Njegovim glavnim delom smatra se trotomni epski poduhvat pod zajedničkim nazivom Sfere, čiji se pojedinačni delovi zovu Mehurovi, Kugle, i Pena. Sloterdajk, kao „izučavalac vazduha“, na nov način tumači istoriju čovečanstva kao u suštini prostor an i imunološki projekt, kao sistem vitalne sferne geometrije, i promene pojma sfere, koji je osnovni pojam te vitalne geometrije kao „prostor koegzistencije“, prati od čovekovog otkrića Sopstva (Mehur) preko istraživanja sveta (Kugla) do modernog stanja pluralnosti (Pena). Izgubljenju utehu prvobitnog zaštitnog mehura dvojedne veze (sa majkom, sa Bogom, sa svojom nevinošću) čovek pokušava da nadoknadi kroz nauku, ideologiju, religiju, idući od mehurastih mikrosfera intimnosti do kugli makrosfera raznih oblika ljudske zajednice poput nacija ili država. Iz intimnog mehura iluzije, koji ga je štitio, kaže Sloterdajk, čovek je sam sebe proterao u spoljašnjost, koja ga zapahnuje zvezdanom hadnoćom i neljudskom složenošću, u egzil. Civilizacija visoke tehnike, država blagostanja, svetsko tržište, medijska sfera, svi ti projekti imaju za cilj da u vremenu bez ljuštore budu imitacija sigurnosti koju pruža sfera. Navlačeći elektronsku medijsku kožu, čovečanstvo želi sebi da obezbedi nov imunološki štit.

Neobičnosti Sloterdajkovog razmišljanja odgovara neobičnost njegovog filozofsko-umetničkog stila. Šetajući se vremenski i postorno kroz celokupno čovekovo iskustvo, ovaj maštoviti erudita svoje ideje izlaže na iznenađujući, neodoljiv i zahtevan način. Ovo su odlike koje nesumnjivo prijaju čitaocu, ali koje pred prevodioca stavljaju krajnje težak zadatak. Filozofkinja Aleksandra Kostić, sa dugim iskustvom prevodioca filozofskih tekstova, u dva navrata već pohvaljivana od ovog istog žirija, spremno se prihvatila tog zadatka. Sa dobrom merom poznavanja materije i poznavanja oba jezika, sa prikladnim književnim sposobnostima, ona je uspešno pratila autora svim krivudavim putanjama njegovih neobičnih ideja i neobičnih rečenica. Zahvaljujući njoj pred nama je jedan provokativan i uzbudljiv tekst, koji možemo čitati bezbedno i sa velikim zadovoljstvom.

Obrazloženje za dodelu nagrade prevodu sa francuskog jezika Aleksandre Mančić dela Mišela de Sertoa, MISTIČKA FABULA U XVI I XVII VEKU, Službeni glasnik, Beograd, 2009.

Mišel de Serto je jedan od najznačajnijih francuskih teoretičara koji su uticali na oblikovanje savremene globalne teorijske misli. Rođen 1925, umro 1986, ovaj mislilac je, budući istovremeno jeziuta i naučnik, u svom radu spajao studije religije, filozofije i istorije sa studijama antropologije i psihoanalize. Prema rečima poznatog istoričara Hajdena Vajta, značaj ove knjige je u tome što tretira podjednako temu svakodnevnog, i temu verovanja, te se može svesti pod pojam „kontra-istorijskog“, koji je karakterističan za istoriju kao nauku u smislu „zaokreta ka svakodnevicu“. Ovde De Serto ispituje politiku jezika, i identifikuje proces „dezintegracije simbolizma“ u srednjem veku, proces koji je imao duboke implikacije po sam koncept svetog. Vajt smatra da je De Serto to učinio kako bi bolje osvetlio ovaj zadivljujući istorijski fenomen ranog modernog misticizma, i ponudio dublje uvide u „mistično“ koje počiva u temeljima našeg post-religioznog sveta, kao i prirode i istorije.

Rad Mišela de Sertoa obeležen je transdisciplinarnim pristupom: autor se nesmetano kreće različitim, ovde već pomenutim disciplinama i slobodno koristi njihove metode. Njegov spisateljski stil odlikuje se gustom neprozirnošću, koja ponekad može delovati osujećujuće. Pletući svoj složeni naučno-interpretativni diskurs, De Serto često namerno izbegava da razjasni smeđe tvrdnje koje iznosi, i ukazuje na mnoge putanje razmišljanja, ali te putanje ne prati uvek dosledno niti ih razrešava. Njegovi bogati, evokativni opisi i pronicljivi, smeli rečenični obrti dodatno doprinose zatamnjenosti stila.

Sve ovo nam govori da je prevoditeljka Aleksandra Mančić pred sobom imala pravi prevodilački izazov. Trebalo je da se izbori sa tipično francuskim teorijskim diskursom autora koji ima ogromno znanje, i koji to znanje nesputano i kreativno koristi na način na koji je savremena teorija kreativna u reinteretairanju fenomena ljudskog života. Kada govorimo o kreativnosti ovog teorijskog diskursa, tu reč shvatamo i u užem značenju. Naime, francuski teoretičari, među kojima je važan primer De Serto, postupaju sa jezikom kreativno u smislu u kojem se o kreativnosti može govoriti u diskursu književnosti. To znači da nije važno samo ono šta teoretičar govori već i kako govori, te na čitaoce deluje magijom jezika, koristeći retoričke moći francuskog jezika.

Aleksandra Mančić je uspela da u svom prevodu postigne odgovarajuću kreativnost i da retoričko umeće francuskog teoretičara prenese u srpski jezik. To nije iznenađujuće s obzirom na njeno prevodilačko iskustvo, koje obuhvata ne samo prevođenje teorije nego i prevođenje značajnih književnih dela. Svoje znanje i umeće ona je na najbolji način iskoristila u ovom prevodu.

Žiri je posebno pohvalio i prevode koji su bili u najužem krugu: **Gordanu Ćirjanić** za prevod sa španskog jezika dela „Teorija stvaralačke inteligencije“, Hozea Antonija Marine (Službeni glasnik, Beograd 2011) i **Olju Petronić** za prevod sa francuskog jezika dela „Nikad nismo bili moderni. Esej iz simetrične antropologije“ Bruna Latura (Mediterranean Publishing, Novi Sad 2010)

NAGRADA MILOŠ N. ĐURIĆ

tradicionalno je uručena dobitnicima na svečanosti 7. decembra. Žiri u sastavu Ana Srbinović (predsednik), Olga Kostrešević, Neda Nikolić Bobić, Đorđe Tomić i Duško Paunković odlučio je

da nagradu za najbolji prevod iz oblasti poezije dodeli **Draganu Purešiću**, za prevod knjige „Poezija engleskog romantizma“ (Plato, Beograd 2011);

da nagradu za najbolji prevod proznog dela dodeli **Mireli Radosavljević** i **Aleksandru Leviju**, za prevod romana „Praško groblje“ Umberta Eka (Plato, Beograd 2011), sa italijanskog jezika;

da nagradu za najbolji prevod u oblasti esejistike dodeli **Živojinu Bati Kara-Pešiću** za prevod knjige „Filozofija arhitekture“, Endrjua Bendžamina (Klio, Beograd 2011.), sa engleskog jezika.

Obrazloženje žirija za dodelu nagrade „Miloš Đurić“ Draganu Purešiću za prevod dela „Poezija engleskog romantizma“, Plato, Beograd 2010

Uz Šekspira, Milтона i prevod Biblije kralja Džejmisa, poezija engleskog romantizma pripada kanonu tekstova čiji je uticaj na engleski jezik i istoriju književnosti teško preceniti. Ipak, sa izuzetkom Bajrona, koji je Evropu osvojio u doba Napoleona, i odgovoran je za mnoge predstave o pesništvu i pesnicima koje su i danas u opticaju, broj prevoda engleskih romantičara objavljenih u Srbiji pre kraja Drugog svetskog rata gotovo da je zanemarljiv.

Prvi sistematičan pokušaj da se taj propust ispravi bila je „Antologija engleske romantičarske poezije“ za koju je profesorka Ranka Kuić 1974. godine dobila nagradu koja je povod i našeg večerašnjeg okupljanja. Pred nama je antologija priređivača i prevodioca Dragana Purešića, objavljena kao šesta knjiga u ediciji Beskrajni plavi krug, posvećenju publikovanju uzornih prevoda književnih dela koja pripadaju onome što Harold Blum opisuje kao veliki kanon zapadne književnosti.

Poštujući visoke standarde edicije, Purešić je u uvodnim tekstovima obrazložio svoj prevodilački credo i opremio zbirku kratkim biografijama i napomenama, koje treba da nam približe književnoistorijski kontekst prevedenih pesama, kao i bibliografskom beleškom o prevodiocima koji su se pre njega okušavali na istom zadatku. Prevodi su odštampani paralelno sa izvornim tekstovima, što nam pruža priliku da kroz naporedno čitanje sudimo o dometima prevodiočevih tumačenja i rešenja za neke od naizgled nesavladivih problema sa kojima se prevodioci poezije nose.

Na primer, poznata Šelijeve pesma, „Oblak“, sastavljena je od alternirajućih tetrametara sa unutrašnjom rimom i parno rimovanih trimetara. Dominantna stopa je anapest, stopa koja u srpskoj poeziji praktično ne postoji. Dodajmo tome problem usklađivanja pretežno jamske

melodije engleskog stiha sa trohejskom prirodom našeg jezika, koji uz to raspolaže ograničenim fondom jednosložnih reči kojima bi se moglo preneti bogatstvo rima u engleskoj poeziji, i verovatno ćemo pasti u iskušenje da se priklonimo školi mišljenja koja poeziju definiše kao ono što nestaje u prevodu.

Poslužićemo se odgovorom koji je, našašvši se pred sličnom dilemom, ponudio jedan švedski pesnik, ovogodišnji dobitnik Nobelove nagrade za književnost: ako želimo da verujemo u mogućnost postojanja svetske književnosti, onda moramo verovati i u mogućnost prevođenja poezije. Antologija koja stoji pred nama bez sumnje je plod vere i posvećenosti na kojima vavilonska biblioteka svetske ili prevodne književnosti počiva.

Ceneći kvalitete i domet ponuđenih prevoda žiri je odlučio da nagradu „Miloš Đurić“ za najbolji prevod poezije u 2011. godini dodeli Draganu Purešiću.

Obrazloženje žirija za dodelu nagrade „Miloš Đurić“ Mireli Radosavljević i Aleksandru Leviju za prevod sa italijanskog jezika romana Umberta Eka „Praško groblje“, Plato, Beograd 2011

Umberta Eka ne moramo posebno predstavljati: filozof, semiotičar, romanopisac, bibliofil, jednom rečju, čovek nezapamćene erudicije, poznat srpskim čitaocima po svojim romanima i knjigama o filozofiji, semiotici, lingvistici, esteticima, moralu. Svoje ogromno znanje Eko, koji knjige naziva "hodnicima uma", koristi da bi podupro dubinu i složenost svoje misli, kao i kompleksnost pripovedačke strukture u čijem stvaranju toliko uživa. Zavodljivost u ruhu zavere, preplitanje stvarnosti i mašte, slojevitost istine i laži, polemika sa društveno nedodirljivim temama, jezička domišljatost i misaona akrobatika prepoznatljive su konstante Ekovih dela koje obećavaju prevodiocima besane noći, okapavanje nad povremeno neuhvatljivim značenjima reči i, uza sve to, mnogo istraživačkog rada.

Prevodeći Praško groblje, Mirela Radosavljević i Aleksandar Levi su se obreli na nezaboravnom, uzbudljivom i zahtevnom putovanju kroz meandre događaja koji su potresali Evropu u devetnaestom veku. Značaki i s lakoćom preneli su Ekov uzbudljiv i slikovit stil, bogat značenjima skrivenim između redova, njegove intelektualne vatromete i eksplozije mračnih i nedokučivih osećanja njegovih likova. Dugogodišnje prevodilačko iskustvo i posebna posvećenost prevođenju dela Umberta Eka svakako su doprineli besprekornom prevodu ovog neobičnog romana sa tri različita glasa – a to su pripovedač, kapetan Simonini i opat Dala Pikola, Simoninijev alter ego – pri čemu se svaki od njih odlikuje u potpunosti različitim i vrlo prepoznatljivim jezičkim registrom koji je ponekad osobito teško postići. Dijalozi, koji su značajni i čine veliki deo romana, dovedeni su do savršenstva, sa besprekorno izdiferenciranim jezičkim fundusom i vešto vođenim prevodom koji verno prenosi atmosferu originala. Svaki autor teži da izvuče emociju iz čitaoca, čak i ako je ta emocija bes. Prevod Mirele Radosavljević i Aleksandra Levija uspeva da pobudi čitav spektar emocija budući da su se prevodioci suvereno probili kroz gustu šumu govora mržnje, krvoločnih ubistava, orgijastičnih crnih misa, pokolja, intriga, misterioznih zavera, jezički se sjedinili sa rukopisom koji je savršen i briljantan, pri čemu su ubojitost Ekovog iskaza i zgusnutost njegovog jezika ostali netaknuti.

Svi znamo da se ne može dobro prevesti ono što se ne razume. Svet u kojem živimo – ekonomski uzdrman, politički oslabljen, ugrožen pretnjama fanatika, s uplašenim masama

koje u polu-ekstatičkom stanju iščekuju katastrofu, ili se ipak utrkuju da nađu žrtvenu jagnjad – suviše je sličan onome koji Eko opisuje u svom romanu i to je bez sumnje pomoglo prevodiocima da još bolje proniknu u tu naizgled učenu igru, pseudo-istorijsku zbrku u maniru Dime i Igoa, koja se povremeno opasno i nedopustivo približava istini. Svojim prevodom Praškog groblja Mirela i Aleksandar su uspeli verno da prenesu na srpski jezik Ekovu moć da ubedi čitaoca u istinitost onoga o čemu pripoveda, odnosno da fikciju pretvori u stvarnost.

Obrazloženje za dodelu nagrade „Miloš Đurić“ Živojinu Bati Kara-pešiću za prevod dela Endrjua Bendžamina „Filozofija arhitekture“ (Klio, Beograd 2011)

Izdavačka kuća Klio objavila je ove 2011. Godine knjigu „Filozofija arhitekture“ Endrjua Bendžamina, profesora filozofije i direktora centra za istraživanja na polju filozofije i književnosti pri Univerzitetu u Vorviku. Bendžamin je takođe jedan od analitičara Udruženja arhitekata u Londonu i profesor teorije arhitekture na Kolumbijskom univerzitetu u Njujorku. Recenzent za objavljivanje ovog dela kod nas bio je Ivan Milenković. Izdavač je poverio izradu prevoda ove knjige Živojinu Bati Kara-Pešiću. Okolnost da je prevodilac i sam arhitekta bila je verovatno jedan od značajnih razloga za to. Nesumnjivo je da ovakvo delo ne bi ni mogla prevesti osoba neupućena u teoriju arhitekture. Međutim, namera knjige „Filozofija arhitekture“ nije bila da čitaocima približi tu teoriju. Ova knjiga je zbirka oglada kojima pisac teži da utemelji filozofiju arhitekture, što ovde znači da Bendžamin promišlja arhitekturu sa stanovišta filozofije.

Zainteresovani čitaoci, arhitektae i filozofi pratiće ovde razvoj subjekta arhitekture od pamtiveka do utopija naučne fantastike, slediće istraživanja okruženja i mogućnosti njegovog preoblikovanja, zatim ispitivanja nerazlučivosti forme i funkcije, razlaganja nepopustljivih formi, stanovanja u budućnosti, prisustva vremena i mesta, memorijalnih zgrada, posebno spomenika posvećenih holokaustu, kao i razvoja logike priznanja i oproštaja. Endrju Bendžamin u ovoj knjizi prikazuje i dosadašnje filozofske koncepcije arhitektae i arhitekture kod velikih filozofa, Heraklita, Aristotela, Dekarta, Lajbnica, Hegela, Kanta i drugih.

Prevodilac Živojin Kara-Pešić prihvatio se zaista vrlo teškog zadatka. Ovaj tekst podseća na gustu, tamnu i neprokrčenu šumu novih i neobičnih ideja. Njih je pažljivim čitanjem i razumevanjem valjalo najpre izdvojiti iz te zamršene skupine, trebalo je svaku reč, svaku rečenicu ponaosob izvlačiti kao niti iz ovog lavirinta novih ideja, a potom prodreti do njihove suštine i od ukupne postojeće građe sazdati što razumljiviji i jasniji tekst na našem jeziku. Upoređivanjem većeg broja mesta u originalnom tekstu na engleskom jeziku sa njihovim prevodom kod Kara-Pešića, žiri za dodelu nagrade „Miloš Đurić“ ustanovio je da je ovaj prevodilac uspešno izbegao ogrešenja o originalni tekst, da je katkad bio prinuđen da smišlja i uvodi potrebne termine, ukoliko su oni dosad kod nas bili nepoznati, kao i da se pošteno potrudio da ispuni sve velike zahteve koje mu je postavio autor knjige i njeno prevođenje. Na osnovu svega ovoga, žiri za dodelu nagrade „Miloš Đurić“ većinom glasova odlučio je da ovogodišnju veliku nagradu za najbolji prevod iz oblasti esejistike i filozofije dodeli prevodiocu Živojinu Bati Kara-Pešiću.

Žiri je posebno istakao prevode koji su ušli u najuži izbor, odajući priznanje prevodiocima **Mirjani Grbić** za prevod knjige sa ruskog jezika Viktora Peljevina „Sok od ananasa za divnu damu“ (Plato 2011), **Milošu Konstantinoviću** za prevod dela Žaka Kazota „Zaljubljeni đavo“ u izdanju (Mono i manjana 2011), **Vesni Stamenković** za prevod knjige „Fantazija za dva pukovnika i bazen“, autora Marija de Karvalja (Dereta 2011), **Igoru Marojeviću** za prevod romana „2666“ Roberta Bolonja (Laguna 2011) i **Saši Hrnjezu** za prevod dela Đanija Vatima „Subjekat i maska“ (Knjižarnica Zorana Stojanovića, 2011).

ПЕТРА конгрес, Брисел 2011.

После двадесет година, наше Удружење је изашло у свет, и укључило се у рад конгреса ПЕТРА у Бриселу, почетком децембра 2011.

Представници УКПС били су Мерал Тарар Тутуш, председница Одбора за међународну сарадњу (која је и скренула пажњу на важност овог Конгреса) и Милош Константиновић, председник Удружења.

ПЕТРА је европска платформа организација активних на пољу књижевног превођења, како на националном, тако и на транснационалном нивоу, и она делује индивидуално или као део мреже, предлажући европским институцијама мере и планове за акцију у циљу подршке књижевном превођењу и књижевним преводиоцима. Превођење се у ЕУ види као активност од кључног културног и политичког значаја за комуникацију европских земаља, и Краљевина Белгија је учесницима конгреса за сусрет ставила на располагање краљевску палату Егмонт, у складу са високорангираном оценом важности преводачких активности.

ПЕТРА је на конгресу у Бриселу окупила удружења књижевних преводилаца тридесетак европских земаља, а од транснационалних организација, следеће:

- CEATL (European Council of Literary Translators' Associations)
- CETL (Centre Européen de Traduction Littéraire)
- ELV (Expertisecentrum Literair Vertalen)
- De Nederlandse Taalunie
- HALMA
- Récit (Réseau Européen des Centres Internationaux de Traducteurs littéraires)
- SEA (European Society of Authors)
- Traduki
- LAF (Literature Across Frontiers)
- EUNIC (European Union National Institutes for Culture)

Конгрес је радио у шест радних група, чији су закључци на крају резимирани током пленарне сесије, и биће предложени Европском Савету као препорука. Без обзира што се ради о препорукама, оне често имају кључну улогу у формирању европског законодавства.

Наша два учесника су се потрудила да покрију својим присуством готово све радне групе:

- настава и образовање књижевног преводиоца
- копирајт и електронска издања
- књижевно превођење у Европи: култура, политика, културне политике
- културни положај књижевног превођења и његова видљивост
- уредничка политика и однос према тржишту
- економски и друштвени статус књижевног преводиоца

CEATL (European Council of Literary Translators' Associations) нас је позвао да на следећем конгресу, догодине, приступимо тој организацији, што је са задовољством прихваћено.

Размењени су и контакти са удружењима преводилаца у окружењу, мађарским, хрватским, румунским, македонским, албанским, турским, и већ ће се на следећем сусрету БЕПС, надамо се, видети да је УКПС активније ступио на европску сцену.

Такође су успостављени директни односи и са представницима Традукија и немачким, француским, холандским, норвешким удружењем преводилаца ЕУ у принципу охрабрује директне контакте стручних удружења, заједничке активности и њихово позиционирање као партнера у земљама порекла, као и на европској културној и политичкој сцени. Није више новост да ЕУ радије пружа подршку таквим заједничким наступима стручних удружења, него преко државних апарата и њихових министарстава, тако да је учешће на ПЕТРА конгресу од прворазредног значаја за књижевно преводилаштво у Србији и УКПС.

Наши чланови узели су живог учешћа у дискусијама и разменама искустава у оквиру радних група, а неки њихови предлози су ушли и у закључке - предлоге Европској Комисији.

Укратко, учешће у радним групама и упознавање са искуствима других удружења преводилаца разјаснило је многе дилеме нашег Удружења, као и контакти са колегама, о чему ће учесници подробен извештај дати на следећој Скупштини УКПС; то се нарочито односи на наше стално суочавање са заштитом чланства у економском и правном погледу, како у односу на друштво у целини, тако и у односу на издаваче. Такође, УКПС је стекао увид у механизме функционисања ових организација и платформи националних организација у ЕУ, начин размишљања оних који доносе одлуке, као и у процедуре.

**СВИМ ЧЛАНОВИМА ЖЕЛИМО СРЕЋНЕ
НОВОГОДИШЊЕ И БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ!**